

komme ind paa det; thi ingen af os har her krævet, at Stemninger skal raade, paa ingen mulig Maade, og hans Henvisninger til hans Bedstefader synes jeg ikke beviser meget i saa Henseende, Orla Lehmann var nemlig for en national Deling, det er sandt, men senere gik han, jeg ved ikke, om det var af Stemningsgrunde, over til at holde paa Ejdergrænsen og var meget ivrig for denne Grænse, saa ivrig, at han endogsaa blev anset for et Pant paa, at Ministeriet netop skulde kæmpe for denne Grænse, da han blev Medlem af Ministeriet i 1862. Men jeg er for øvrigt enig med det ærede Medlem i, at Stemninger har haft for meget Raaderum ogsaa i dette Spørgsmaal imellem Krigene i 1848 og 1864. I saa Henseende kan vi altsaa ikke blive uenige. Kun vil jeg sige, at vi har ikke fra Venstres Side ment nogen Sinde, at Stemningen alene skulde raade, men vi har heller ikke ment, at den kolde Forstand alene skal raade — begge Dele maa tages til Hjælp.

Hvad den tilbudte Ministerordning i Marts 1919 angaar, skal jeg ikke nægte, at jeg netop af Hensyn til at opnaa en Enighed om det sønderjydske Spørgsmaal maa ske var længere fremme i Retning af at imødekomme Ministeriet end nogen anden paa det Tidspunkt. Det har det ærede Medlem opfattet rigtigt. Men jeg vilde have foretrukket, om Ministeriet netop af samme Bevæggrund var kommet til at danne et virkeligt Samlingsministerium paa det Tidspunkt, hvad det jo ikke vilde.

Det ærede Medlems Bemærkning om, at H. P. Hanssens Afskedigelse ikke var forelagt det sønderjydske Udvalg, synes jeg ligger ganske ved Siden af; thi ligesom han blev udnævnt, uden at man gik til det sønderjydske Udvalg, og derved blev Medlem af et Partiministerium, saaledes maatte han ogsaa dele Skæbne med det Ministerium, i hvilket han sad, da dette blev afskediget. Derimod kunde han være blevet siddende, hvis han var blevet Regeringskommissær, som vi havde talt om fra vor Side.

Det Spørgsmaal, om jeg kendte Telegrammet om to Kommissærer for det Tilfælde, at man vilde have Regeringskommissærer, kan jeg besvare med, at det gør jeg; men først efter, at jeg havde foreslaet det i det sønderjydske Udvalg, fik jeg Telegram om, at det var det, man ønskede dernede. Jeg havde altsaa foreslaet, at begge Grupper dernede blev repræsenteret hver ved een Kommissær.

Det ærede Medlem vilde saa paastaa, at mine Svar var uklare, og det kunde han kun bevise dermed, at han vilde have, at jeg skulde udtale mig nøjagtigt om, hvad der kunde ske i Tilfælde af, at man kom ind paa en Forhandling om Internationalisering eller om andre Garantier. Det kan selvfølgelig ingen udtale sig om, men mit Svar var klart i saa Henseende, naar jeg sagde, at naar der sker Henvendelser dernedefra til Paris med saadanne Ønsker, saa maa vi herfra staa ved Siden af dem og virke, hvad vi kan, for at faa en god Ordning ved at hjælpe de Danske dernede. Det er vor Pligt.

Det ærede Medlem spørger om, hvem af Parterne jeg holder med, enten Flensborggruppen eller Aabenraagruppen. Jeg maa svare, at efter min Opfattelse skal vi ikke holde med nogen af de to Parter; vi skal ikke blande os i den Strid dernede, men høre begge Parter og saa tage vort Standpunkt, som vi finder det forsvarligt. Jeg tror, at hvis det ærede Medlem vil slutte sig til den ene af de to Parter, som han synes at gøre Indtryk af i Dag, saa vil det snart vise sig, at han er kommet daarligt op at køre, thi man staar sig ikke ved at slutte sig til den ene af to stridende Parter i saadanne Spørgsmaal, som der her er Tale om. Her staar man sig bedre og faar en klar Afgørelse ved selv at dømme begge Parter imellem og vælge det rette.

Hvad Internationaliseringen angaar, kan jeg spørge det ærede Medlem, om han er imod Internationaliseringen under enhver Form. Jeg har udtalt ordret, at dette Spørgsmaal kunde komme under en saadan Form, at man ikke kunde gaa ind derpaa; men efter det ærede Medlems Udtalelse, maa jeg anse ham for Modstander af det, under hvilken som helst Form det maatte komme frem. At Tyskland rejser Bevægelser dernede, det ved vi og har vidst det længe. De har rejst Bevægelser, allerede da Rigskansler Bauer var deroppe; de er meget flinke til at rejse Bevægelser og har henvendt sig i Paris ogsaa, efter hvad der siges. Men naar der sker Henvendelse dernede fra i Paris i rette Øjeblik, saa er det, at vi ikke kan være ligegyldige deroverfor, men maa staa til Raadighed. Det er en Befolkning dernedefra, der raaber, og den bør vi støtte, saa vidt vi kan.

Hvad angaar Erklæringerne, da har jeg jo udtalt, straks jeg havde Ordet, at vi for vort Vedkommende kendte intet til